

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie november 2013

I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 371/2013
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. októbra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ v sťažnosti vytyka okresnému súdu neefektívnu činnosť, ktorá mala za následok, že konanie len na prvom stupni presiahlo dobu 11 rokov a v tejto súvislosti zdôrazňuje, že svojím správaním žiadnym relevantným spôsobom nezapríčinil prieťahy.</p> <p>Procesnými úkonmi, ktoré vo veci uskutočnil (podanie vzájomného protinávruhu, návrh na rozšírenie žaloby), iba reagoval na aktuálny vývoj procesnej situácie, a tieto skutočnosti nemožno podľa jeho názoru pričítať na jeho ťarchu.</p> <p>Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že predmet sporu, t. j. zaplatenie škody, ušlého zisku a nemajetkovej ujmy v intenciách stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nesignalizuje osobitnú faktickú či právnu zložitnosť, čo taktiež svedčí o nesústreďenej činnosti okresného súdu, ktorá má za následok zbytočné prieťahy vo veci.</p> <p>Napokon sťažovateľ uvádza, že v jeho prerokovávanej veci došlo k zmene zákonného sudcu, navyše bez primeraného odôvodnenia, čo malo rovnako za následok neprimerané predlžovanie sporu.</p>
ratio decidendi	<p>Porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru videl sťažovateľ v neprimerane dlhom trvaní súdneho konania vedeného okresným súdom, ktoré však bolo rozsudkom vyhláseným na pojednávaní 1. decembra 2011 meritórne skončené.</p> <p>Ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 27. mája 2013, teda až po 18 mesiacoch po rozhodnutí okresného súdu vo veci samej. V čase podania ústavnej sťažnosti už bol vyhlásený i potvrdzujúci rozsudok krajského súdu, a to 17. apríla 2013, ktorý sa už len doručoval účastníkom konania. Uvedené skutočnosti považuje ústavný súd za rozhodujúce pre posúdenie podanej ústavnej sťažnosti.</p> <p>Účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bol už ku dňu doručenia sťažnosti ústavnému súdu v okolnostiach daného prípadu zavŕšený. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v napadnutom konaní kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pojednanie jeho záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní p o r u š e n é n e b o l o .</u></p>

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***
--	-----

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	I. ÚS 524/2013
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. októbra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	S'ťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o zvýšení výživného (odporca- otec je štátnym príslušníkom Grécka), ktoré začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o zložitosť veci (právnú a skutkovú), ústavný súd konštatuje, že predmetná vec je bežnou občianskoprávnou vecou, ktorá za štandardných okolností nevykazuje zvýšenú náročnosť. Zvýšené nároky na procesnú činnosť vyvolal medzinárodný prvok, keďže otcem s'ťažovateľa a odporcom v konaní je osoba žijúca v Grécku.</p> <p>V tejto súvislosti vyvstala v konaní objektívna potreba ustanovovania viacerých prekladateľov (ktorí nie vždy reagovali na požiadavky prekladu v určených lehotách), následného prekladania súdnych písomností, ich doručovania príslušným orgánom do cudziny, náročného zisťovania príjmových a majetkových pomerov odporcu. Všetky tieto skutočnosti ovplyvnili dĺžku konania na okresnom súde, avšak vzhľadom na charakter sporu ich v zásade nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu.</p> <p>2. Pri hodnotení správania s'ťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd nezistil (a to ani z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu) žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jeho neprospech, a teda nemožno mu pričítať žiadny podiel na zodpovednosti za dĺžku konania.</p> <p>3. Konanie o tak významnej veci, akou je zvýšenie výživného, kde sa vyžaduje výnimočná rýchlosť konania, nie je ani po takmer deviatich (!) rokoch od podania návrhu (ešte matkou v tom čase maloletého s'ťažovateľa) právoplatne skončené, nehovoriac o tom, že stále nie je vyhlásený ani rozsudok okresného súdu.</p> <p>Celková dĺžka stále neukončeného konania bola preto primárnym dôvodom, pre ktorý ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu práv s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nemožno akceptovať obranu okresného súdu, podľa ktorého „Na neprimeranú dĺžku konania okrem opakovaných dožiadaní do cudziny nepriaznivo vplýva aj opakovaná zmena zákonných sudcov“.</p> <p>V tejto súvislosti už ústavný súd zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval ústavný súd postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené (ne)činnosťou alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby ďalej konal bez zbytočných priet'ahov.</u> <u>S'ťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 4 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 377/09

spisová značka	I. ÚS 457/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené - v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v obchodnoprávnom konaní o zaplatenie peňažnej sumy, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o žalobe o zaplatenie bližšie identifikovanej istiny s príslušenstvom, teda po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva.</p> <p>2. Ústavný súd pri preskúmaní veci zistil okolnosti, na základe ktorých sťažovateľka čiastočne prispela k celkovej dĺžke súdneho konania. Napriek tomu, že sa opakovane domáhala nariadenia termínu pojednávania, predsa sa dvakrát (raz ospravedlnene a raz bez ospravedlnenia) neustanovila na nariadené súdne pojednávanie vo veci.</p> <p>3. Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neprimeranou dĺžkou konania, neefektívnosťou a nesústredenosťou.</p> <p>Napriek tomu, že okresný súd ojedinele vykonával procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, uskutočnil pojednávanie a doručoval písomnosti, v posudzovanej veci konal nekoncentrovane a neefektívne a so značnými prietahmi vo svojej činnosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.</u> <u>Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 €.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 527/2013
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. októbra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v občianskoprávnom konaní, ktoré začalo v roku 2006 a postupom krajského súdu v odvolacom konaní, ktoré začalo v roku 2012.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že predmetná vec je bežnou občianskoprávnou vecou, ktorá však za určitých okolností môže vykazovať zvýšenú náročnosť najmä po skutkovej stránke (získovanie rozsahu BSM, získovanie hodnoty vecí a iných majetkových hodnôt tvoriacich BSM). V tejto súvislosti vyvstala v konaní objektívna potreba ustanovenia znalca, čo však zásadne neovplyvnilo dĺžku konania, keďže od ustanovenia znalca do doručenia znaleckého posudku okresnému súdu neuplynula doba viac ako troch mesiacov.</p>

	<p>2. Sťažovateľka od počiatku konania zreteľne a zrozumiteľne žiadala, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť jej polovicu hodnoty členského podielu v družstve, ktorej výška sa v konaniach tohto druhu, kde len ťažko možno očakávať zhodu účastníkov (bývalých manželov na tejto hodnote), obvykle určuje znaleckým dokazovaním. Napokon k tomu v predmetnom konaní aj došlo, keď okresný súd ustanovil znalca, tento určil všeobecnú hodnotu členského podielu v družstve na 112 000 € a z tejto sumy vychádzal okresný súd aj vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť sťažovateľke konkrétnu peňažnú sumu na vyrovnanie podielov.</p> <p>Z uvedeného dôvodu obrana okresného súdu vo vzťahu k správaniu sťažovateľky a jej vplyvu na dĺžku konania nemohla byť zásadne zohľadnená v jej neprospech.</p> <p>3. Z priebehu konania je zrejmé, že od podania návrhu sťažovateľky do dňa konania prvého pojednávania na okresnom súde uplynula doba takmer štyroch rokov.</p> <p>Takúto dobu konania možno bez ďalšieho považovať za priamo kolidujúcu s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V ďalšom priebehu konania síce okresný súd postupoval relatívne plynulo a bez významnejších prieťahových období, prvotné obdobie takmer štvorročného prieťahového, resp. neefektívneho konania však už nemohol napraviť.</p> <p>Vo vzťahu k postupu krajského súdu v označenom konaní neostáva ústavnému súdu iné, než konštatovať (zatiaľ) 18 mesiacov nečinnosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní a postupom krajského súdu v namietanom konaní vedenom porušenie bolo.</u></p> <p><u>Krajskému súdu prikazuje, aby ďalej konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke prikazuje primerané finančné zadostučinenie v sume 2 500 €, z ktorej je okresný súd povinný zaplatiť jej 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur) a krajský súd 1 000 €.</u></p>
<p>požité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 427/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Milan Lalič</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>2. októbra 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o uloženie povinnosti odporcovi uzavrieť so sťažovateľmi zmluvu o prevode vlastníctva bytu a podielu na spoločných priestoroch bytového domu, ktoré začalo v roku 2002.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Základným konaním na okresnom súde bolo konanie o uloženie povinnosti odporcovi uzavrieť so sťažovateľmi zmluvu o prevode vlastníctva bytu a podielu na spoločných priestoroch bytového domu.</p> <p>Konanie bolo právoplatne ukončené a jeho dĺžka nebola predmetom skúmania ústavným súdom. K prieťahom v konaní došlo až v štádiu po vydaní rozsudku vo veci, ktorý obsahoval chyby a napriek opakovaným opravám dosiaľ nespĺňa všetky náležitosti, aby bol spôsobilý vkladu do katastra nehnuteľností.</p> <p>2. Správanie účastníka konania môže súd zbaviť zodpovednosti za prieťahy v konaní, len ak dôsledkom správania účastníka je spomalenie postupu konania. V danom prípade sťažovatelia nijakým spôsobom neprispeli k dĺžke konania, v ktorom bolo úlohou okresného súdu opraviť právoplatný rozsudok. Vo veci postupovali aktívne a súčinnosťne, keďže je ich prvoradým záujmom mať vo veci právoplatný rozsudok spôsobilý zápisu do katastra nehnuteľností.</p> <p>3. Okresný súd po právoplatnosti rozsudku vydal opravné uznesenie,</p>

	<p>súčasťou ktorého boli aj tri zmluvy, ktoré sa stali neoddeliteľnou súčasťou pôvodne vydaného rozsudku. V období po podaní ústavnej sťažnosti vydal okresný súd nové opravné uznesenie, ani toto však nie je postačujúce pre zápis vlastníckych práv sťažovateľov.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznáva finančné zadosťučinenie v sume po 2 000 €.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.